

**Mottagare**

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun

2022-04-01

## **Funktionsrätt Uppsala kommuns yttrande över detaljplan för Södra Gunsta, etapp 2 (PBN 2016-003135)**

Funktionsrätt Uppsala kommun har tagit del av rubricerat ärende och yttrar sig över detta under granskningstiden.

### **Sammanfattning**

Funktionsrätt anser, i enlighet med 1 kap. 1 § i plan- och bygglagen samt Uppsala kommuns *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*, att alla nybyggnationer i Uppsala kommun ska vara tillgängliga för alla boende i kommunen och därför måste hänsyn tas till alla typer av funktionsnedsättningar.

Funktionsrätt anser att Uppsala kommun bör fastställa

- Att flerbostadshus byggs med minst tre våningar,
- Att friytor inte bör understiga Boverkets rekommendationer om 40 kvm/barn för förskolor och 30 kvm/barn för grundskolor,
- Att inga bostadsrum byggs i områden där 55 dBA ekvivalent ljudnivå överskrids vid en bostadsbyggnads fasad och/eller uteplats,
- Att parkeringsplatser för rörelsehindrade skrivs in i plankartan,
- Att de växter och träd som planteras inom området är doftfria och inte sådana som ger pollenallergi (främst björk),
- Att utrymmen för hushållsavfall görs tillgängliga för rullstolsburna och andra rörelsehindrade samt,
- Att alla gator har tydliga avgränsningar mellan kör-, cykel- och gångbana.

## **Minst tre våningar för flerbostadshus**

För att samtliga flerbostadshus i området ska vara tillgängliga för fler personer med funktionsnedsättning krävs att fastigheterna innehåller hiss. Funktionsrätt menar att man bör kravställa att alla flerbostadshus byggs i minst tre våningar så de installeras med hiss, i enlighet med plan- och byggförordningens tredje kapitel.

## **Friyta**

Både barn med fysiska funktionsnedsättningar, som rörelsehinder, och neuropsykiska funktionsnedsättningar, som autism, ADHD eller andra kognitiva begränsningar, behöver stor friyta. Därför vill Funktionsrätt poängtera vikten av att friytan inte ska understiger Boverkets<sup>1</sup> rekommenderade 40 kvm per barn för förskolor och 30 kvm per barn för grundskolor. Även till tillfälliga förskolan bör ha en tillräckligt stor friyta. I enlighet med 8 kap. 9 § andra stycket PBL bör man begränsa områdets parkeringsmöjligheter för att säkra en större friyta under den tid då den tillfälliga förskolan används.

## **Buller**

Buller är den miljöstörning som flest människor blir utsatta för. Studier visar på en ökad risk för hjärt- och kärlsjukdomar vid långvarig exponering. Buller medför försämrad inlärning och prestation. Personer som redan har en funktionsnedsättning bör inte bo i bullerstörda hus. Funktionsrätt anser därför att bostäder inte ska byggas där bullernivåer överstiger Naturvårdsverkets<sup>2</sup> riktlinjer för värden vid bostadens fasad eller uteplats (55 dBA). Enligt 2 kap. 6 a § första stycket 1 p. plan- och bygglagen måste byggnaderna utformas på ett sätt som förebygger olägenheter för människors hälsa i fråga om buller. Enligt detaljplanens bullerutredning är det flera bostäder i området där bullernivåer kommer ligga på över 55 dBA vid fasad. Funktionsrätt är fullt medvetna om att gällande förordning sätter en maxgräns på 60 dBA ekvivalent ljudnivå men vi anser att Uppsala bör värna om sina invånares hälsa på ett sätt som är gynnsamt även för personer som redan har en funktionsnedsättning eller sjukdom.

## **För personer med rörelsehinder**

Att kommunen väljer att inte markera ut parkeringsplatser för rörelsehindrade redan i detaljplanen har tidigare lett till att man i efterhand har upptäckt att parkeringsplatserna hamnar på en plats där de är oanvändbara. Byggherren har visserligen lagstiftningen att förhålla sig till men av erfarenhet har vi lärt oss att planen i slutändan inte alltid går ihop med omgivningen. Därför vill Funktionsrätt att man inskriver parkeringar för rörelsehindrade i detaljplanen, vilket man har rätt till i enlighet med 4 kap. 13 § 2 p. plan- och bygglagen.

---

<sup>1</sup>Gör plats för barn och unga!. Boverket.

<sup>2</sup> NV-08465-15

Tillgänglighet till utrymmen för hushållsavfall för personer med rörelsehinder behöver ökas. Många som är rullstolsburna når inte upp för att kasta sitt hushållsavfall. Tekniska lösningar, som ramper eller sänkbara kärl, behöver ses över. Den fysiska tillgängligheten för själva omhändertagandet av hushållsavfall behöver öka och även möjligheten att ta sig till avfallsstationen. Stationen för hushållsavfall behöver ligga centralt inom bostadsområdet och lättillgängligt för personer med funktionsnedsättning.

## **Vegetation**

Personer med pollenallergi är starkt påverkade av sin närmiljö. Funktionsrätt anser därför att Uppsala kommun bör reglera vegetation i detaljplanen i enlighet med 4 kap. 10 § plan- och bygglagen. Alla växter och träd som planteras i dom områden som ska vara tillgängliga för allmänheten, exempelvis områdets torg, skola, park samt grönremsa på gator, ska vara doftfria och inte allergiframkallande (främst björk) samt att allergiframkallande träd som hamnar vid entréer och luftintag bör tas bort eller ersättas. För gräsytor bör man använda gräsfröblandningar som innehåller mycket tuvbildande gräs med inslag av grässorter som sprider sig som utlöpare.

## **Gator utformning**

Olika typer av funktionsnedsättningar kan ge svårigheter att ta sig fram på gator utan tydligt uppdelade väg-, cykel- och gångbana. I planbeskrivningen (s. 45) skriver man att på villagatorna "får alla trafikslag samsas på lika villkor". Grundtanken med gator där olika trafikslag är att det ska samsas på gångtrafikantens villkor och ske i samförstånd. Personer med kognitiv funktionsnedsättning eller intryckskänslighet kan ha svårt att läsa av en trafiksituation och förstå sig på en bilist eller cyklist. Det samma gäller för en person med nedsatt syn eller hörsel. Gator där olika trafikslag ska samsas utgår ifrån att gångtrafikanten inte har någon funktionsnedsättning. Har personen det kan gatan bli väldigt farlig.

2022-04-01

Michael Jestin

Ombudsman, Funktionsrätt Uppsala kommun